สร้างสรรค์บทเพลงสำหรับกีตาร์แจ๊สชุด “ Blues For Montgomery”

The Composition for Jazz Guitar series “Blues

กฤษฎา วงศ์คำจันทร์[1]
Kritsada WongKhamchan

[1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Assistant Professor of Fine and Applied Arts Program in Music, Faculty of Fine and Applied Arts, Khon Kaen University (E-mail: kritwo@kku.ac.th)

Received: 07/12/2020 Revised: 04/07/2021 Accepted: 05/07/2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงสำหรับกีตาร์แจ๊สชุด “Blues For Montgomery” ประพันธ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประพันธ์เพลงตามแนวทางของ เวส มอนท์โกเมอรี่ ในรูปแบบดนตรีแจ๊สสำหรับกีตาร์ ที่มีการประพันธ์ตามแนวทางของ เวส มอนท์โกเมอรี่ ซึ่งประกอบไปด้วยมีสังคีตลักษณ์แบบ ทำนองหลักและการแปร (Theme and variation) ในส่วนของทำนองหลัก ได้มีการสร้างและพัฒนาทำนองหลักโดยใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลายได้แก่การสร้างและพัฒนาทำนองหลักด้วยการซ้ำ (Repetition) การใช้วิธีการพัฒนาทำนองด้วยการปรับระดับเสียง (Transposition) การสอดแทรกแนวความคิดใหม่ (New Idea) เพิ่มเติมสลับกับทำนองหลักการขยายทำนอง ด้วยการซีเควนซ์ (Sequence) การสร้างประโยคเพลงในลักษณะ ถาม – ตอบ (Call and Response) การพัฒนาโมทีฟด้วยการตัดโน้ตในโมทีฟหลักบางตัวออก (Motif Omission) การดัดแปลงกระสวนจังหวะของโมทีฟ (Motif Transformation) การขยายแนวคิดโดยการสร้างทำนองใหม่เพื่อสร้างความแตกต่าง (Contrast) เป็นต้น รูปแบบของการบรรเลงกีตาร์ในแต่ละเพลงมีการกำหนดให้บรรเลงทำนองหลักและการแปร ซึ่งในแต่ละคอรัสมีรูปแบบการบรรเลง คือ ส่วนแรกเป็นการบรรเลงด้วยการด้นแบบโน้ตแนวเดียว (Single Notes) ส่วนที่สองคือการเล่นแบบขั้นคู่ (Octave) ส่วนที่สามคือการเล่นแบบคอร์ดโซโล่หรือบล็อกคอร์ด (Block Chords) ตามแนวทางที่ เวส มอนท์โกเมอรี่ ใช้บรรเลงเพลงของเขาเป็นส่วนใหญ่

บทประพันธ์ในงานสร้างสรรค์นี้มีทั้งหมด 4 เพลง ประพันธ์ขึ้นและเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงแจ๊สบิกแบนด์ ประกอบด้วยเพลงที่มีลีลาในรูปแบบแจ๊สบีบ็อพและฮาร์ดบ็อพ จำนวน 4 เพลง อันได้แก่ 1) Blues For Montgomery 2) Blues For Prai 3) Blues For Tong 4) Blues For Wo โดยใช้พื้นฐานในการเรียบเรียงเสียงประสานดนตรีแจ๊ส เสียงประสานในดนตรีแจ๊ส ทำนองและจังหวะในดนตรีแจ๊ส การวางกรอบวงดนตรีแจ๊สได้แก่ 1) กลุ่มเครื่องลมไม้ มีทั้งหมดจำนวน 5 เครื่อง ได้แก่ อัลโตแซกโซโฟนที่ 1-2 เทเนอร์แซกโซโฟนที่ 1-2 และบาริโทนแซกโซโฟน

2) กลุ่มเครื่องทองเหลือง มีทั้งหมดจำนวน 8 เครื่อง ได้แก่ ทรัมเป็ตที่ 1-4 ทรอมโบนที่ 1-3 และเบสทรอมโบน 3) กลุ่มเครื่องประกอบจังหวะ มีทั้งหมดจำนวน 4 เครื่อง ได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ดับเบิลเบส และกลองชุด เพื่อใช้ร่วมกับการวางเทคนิคการวางแนวเสียง

คำสำคัญ: กีตาร์แจ๊ส, สร้างสรรค์บทเพลง, มอนท์โกเมอรี่

Abstract

The objective of this research was to create a theme song for the “Blues For Montgomery” jazz guitar series, written with the aim of composing the West Montgomery approach. In jazz styles for guitar That are written according to the West Montgomery guidelines Which consisted of song Theme and variation form in the main melody. The main melody was created and developed using a variety of development methods, including repetition of the main melody, the use of the melody development method with the pitch adjustment. Transposition, New Idea), Sequence, Call and Response, Motif Omission, Motif Transformation ,Contrast, etc. The style of playing the guitar in each song is defined as the main melody and variations. In which each chorus has its own style of playing The first part is a single note playing, the second is octave playing, the third is playing solo or block chords according to the West Montgomery guidelines. Used mostly his music

There are four compositions in this creative work, composed and arranged for the Big Band Jazz. It consists of four jazz, b-b-pop and hard-bop songs: 1) Blues For Montgomery 2) Blues For Prai 3) Blues For Tong 4) Blues For Wo based on the composition. Jazz chorus Chorus in jazz Melody and rhythm in jazz The framing of the jazz band is 1) the

woodwind group there are a total of 5 instruments, including the alto saxophone 1-2 tenor saxophone 1-2 and baritone saxophone 2) brass instrument group there are a total of 8 instruments: trumpets 1-4, trombone 1-3, and bass trombone 3). There are four instruments in total, including electric guitar, piano, double bass and drum set for use in conjunction with sound orientation techniques.

Keywords: Jazz guitar, Music creation, Blues for Montgomery

บทนำ

บทบาทของกีตาร์ในวงดนตรีคอมโบก่อนปี ค.ศ. 1930 นักกีตาร์ส่วนมากมีบทบาทเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่จะได้รับหน้าที่ในการบรรเลงเดี่ยวร่วมกับวง และมีวิธีการด้นที่ไม่ซับซ้อนเนื่องด้วยข้อจำกัดด้านความดังของเสียงกีตาร์ ที่มีเสียงเบากว่าเสียงกลอง เปียโนและเสียงของเครื่องเป่า ทำให้ให้นักกีตาร์มีบทบาททำหน้าที่เป็นแค่การดำเนินคอร์ดและจังหวะเพื่อรองรับเสียงการเล่นเดี่ยวของเครื่องดนตรีประเภทอื่น ซึ่งก่อนที่เครื่องขยายเสียงกีตาร์จะถูกพัฒนาและใช้กันอย่างแพร่หลายเพื่อใช้กับการบรรเลงกีตาร์ในรูปแบบการโซโล่แนวทำนองเดียว และในเวลา ต่อมา Lang (1933) เป็นนักกีตาร์ที่เริ่มต้นพัฒนาวิธีการบันทึกเสียงด้วยไมโครโฟนในยุคนั้น Shipton (2007) และ Johnson (1970) เป็นนักกีตาร์และนักไวโอลินที่ใช้ไวโอลินกับเครื่องขยายเสียงที่ผันตัวเองจากการเล่นแบนโจ และเป็นผู้บันทึกเสียงกีตาร์กับวงของ หลุย อาร์มสตรอง โดยที่ ลอนนี่ จอห์นสันเป็นนักกีตาร์ที่นำพื้นฐานจากเพลงบลูส์มาใช้ในการด้นในกีตาร์ ทั้งสองคนนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการบันทึกกีตาร์ ซึ่งเป็นนักกีตาร์ทำให้การโซโลกีตาร์ได้รับความโดดเด่นมากขึ้นซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการเล่นโซโลด้วยกีตาร์ในแนวเพลงสวิง แต่ เอ็ดดี้ แลง เป็นคนที่นักกีตาร์ ที่มีอิทธิพลต่อนักกีตาร์ในยุคต้นมากที่สุด ด้วยแนวทำนองการด้นที่สอดรับกับจังหวะและเสียงคอร์ดได้อย่างดี ในเวลาต่อมาเมื่อแอมป์กีตาร์ถูกพัฒนาขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1930 และเป็นเวลาใกล้กันที่ Christian (1942) ได้พบกับ Durham (1987) ซึ่งเป็นนักกีตาร์

คนแรกที่ได้เริ่มทดลองใช้กีตาร์ไฟฟ้ากับแอมป์กีตาร์ในการเป็นเครื่องขยายเสียงกีตาร์ ในการบันทึกเสียงกับวงของ Basie (1984) ชาร์ลี คริสเตียนได้ถูกทาบทามให้มาร่วมวงกับ Goodman (1986) ทำให้ชาร์ลี คริสเตียน เป็นผู้นำในด้านการใช้กีตาร์ไฟฟ้าในเวลานั้น โดยที่ ชาร์ลี คริสเตียน ได้รับแรงบันดาบใจและอิทธิพลจาก Reinhardt (1953) ซึ่งเป็นมือกีตาร์ยิปซี และชาร์ลี คริสเตียน ได้เป็นสมาชิกในวงของเบ็นนี กู๊ดแมน ซึ่งเป็นวงแจ๊สในรูปแบบสวิงในขณะนั้น นั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้การโซโล่กีตาร์ในเพลงแจ๊สเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากการบันทึกเสียงในชุด Charlie Christian The Genius of the Electric Guitar (Kirchner, 2000) ชาร์ลี คริสเตียน เป็นนักกีตาร์ที่มีการบรรเลงมีความซับซ้อนทางดนตรีอยู่มาก วลีของการด้นยังได้มาจาก Young (1959) ทำให้ซุ่มเสียงการเล่นกีตาร์แจ๊สในจังหวะสวิงคล้ายเสียงของเครื่องเป่าประเภทแตร และอิทธิพลของชาร์ลี คริสเตียน ได้ส่งผลถึงนักกีตาร์แจ๊สในยุคต่อมา เวส มอนท์โกเมอรี่ คือบุคคลที่ได้รับอิทธิพลนั้น ในปี 1960 ต่อจากนั้น จอร์จ เบ็นสันได้รับอิทธิพลจาก เวส มอนท์โกเมอรี่ อีกต่อหนึ่งเป็นทอดๆ (Gridley, 2005) และเวส มอนท์โกเมอรี่ ที่ได้รับอิทธิพลและได้มีการศึกษาวิธีการบรรเลงของชาลี คริสเตียนอย่างจริงจัง และนำแนวคิดวิธีการบรรเลงไปพัฒนาต่อและได้กลายมาเป็นรูปแบบที่มีการบรรเลงและการด้นกีตาร์ในแนวดนตรีแจ๊ส ในเวลาต่อมา

การด้นในเพลงแจ๊สถือว่าเป็นปรกติวิสัยและเป็นธรรมชาติของนักดนตรีแต่ละคน โดยทั่วไปในการสร้างสรรค์การบรรเลงของเพลงรูปแบบนี้ เปรียบได้เหมือนกับเครื่องมือหลักในการประพันธ์เพลงสด โดยมาจากความชำนาญ ที่บ่งบอกความเป็นตัวตน จิตใจ ร่างกาย และวิญญาณของคนๆ นั้น การด้นเป็นการนำพาไปสู่การเรียนรู้บทเพลงในเชิงหลักการ เครื่องมือที่จะนำไปสู่การเริ่มต้นการฝึกอย่างมีระบบอย่างเป็นศิลปะ ถึงแม้ว่าการบรรเลงจะต้องออกมาโดยธรรมชาติ แต่ต้องมีหลักการในการด้นควบคู่กับการคิดขึ้นเอง การไม่ประสบความสำเร็จอย่างหนึ่งในการด้น คือการไม่ยอมรับฟังกับสิ่งที่นักดนตรีคนอื่นบรรเลงไว้ในส่วนต่างๆ หรือในรูปแบบที่หลากหลาย เกี่ยวกับรายละเอียด จากแนวทำนองของบทเพลง, จากสิ่งที่คนอื่นกำลังบรรเลง, จากบุคคลที่ส่งอิทธิพลต่อการบรรเลงในขณะนั้น, จากความแตกต่างของ

บทเพลงเพลงเดียวแต่ การบรรเลงและเรียบเรียงที่ต่างกัน, จากวิธีการด้นทีเคยมีมา หรือจากการศึกษาสิ่งที่คนอื่นได้บรรเลงและสรรค์สร้างไว้ในเรื่องรูปแบบเดิมของบทเพลงหรือต้นแบบบทเพลงของแต่ละบุคคล การรวมเอาการคิดสร้างสรรค์มาประกอบการบรรเลง ณ ขณะที่บรรเลงนั้น ผู้บรรเลงการด้นส่วนมากจะได้ยินเสียงที่เกิดจากการคิดในสมองก่อนแล้วค่อยบรรเลงออกมา ด้วยความเป็นดนตรีที่แท้จริงและเต็มเปี่ยมด้วยอารมณ์เพลงในตอนนั้น นี่คือหัวใจหลักของการด้น สำหรับการที่จะปฏิบัติแบบนั้นได้ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจในรูปแบบของการด้นและฝึกฝนจนเป็นนิสัย (Coker, 1970) ซึ่งการด้นในแต่ละครั้ง สิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่งคือการเรียนรู้ให้เข้าใจถึงสังคีตลักษณ์ของแต่ละบทเพลง

บทบาทของสังคีตลักษณ์ในดนตรีแจ๊ส สามารถกล่าวได้ว่า สังคีตลักษณ์เพลงร้องทั้งหมดนั้นสมบูรณ์ในตัวของมันเอง โดยปรกติมีเพียง 32 ห้อง และมีอยู่ไม่กี่รูปแบบ แต่ละสังคีตลักษณ์ก็เรียบง่าย ผู้เล่นสามารถจดจำโครงสร้างทั้งหมดไว้ได้ไม่ยากนักซึ่งทำให้ง่ายต่อการด้นสด สิ่งที่ทำให้สังคีตลักษณ์เหล่านี้เป็นที่นิยมใช้ในดนตรีแจ๊ส คือ เพลงที่ยาวขึ้น เพลงที่มีสังคีตลักษณ์ที่ซับซ้อนมากขึ้น ผู้เล่นก็จำเป็นต้องฝึกฝนทักษะเพิ่มเติม เพราะเพลงที่มีสังคีตลักษณ์ที่ซับซ้อน หมายถึงเพลงที่ยากขึ้นด้วย ข้อจำกัดหลักอย่างหนึ่งของสังคีตลักษณ์เพลงสมัยนิยมคือเรื่องของ การใช้เสียงประสาน เนื่องจากสังคีตลักษณ์เหล่านี้มีความยาวไม่มากนัก ไม่เอื้ออำนวยให้โครงสร้างของบทเพลงที่มีท่อนต่างๆ ในกุญแจเสียงที่แตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุนี้นักดนตรีแจ๊ส เช่น Ellington (1974), Tatum (1956), Monk (1982), Coltrane (1967) และ Evans (1980) เป็นต้น จึงนำเสนอบทเพลงที่มีการดำเนินคอร์ดแบบใหม่ และมีแนวคิดใหม่ๆ ทางดนตรีที่สามารถถูกนำเสนอได้ในเพียงไม่กี่ห้องเพลง (เด่น อยู่ประเสริฐ, 2556)

งานสร้างสรรค์เพลงแจ๊ส เป็นผลมาจากการประพันธ์เพลงที่เป็นการประพันธ์ที่เฉพาะเจาะจงและนำเสนอบทเพลงที่เกี่ยวกับท่วงทำนอง การประสานเสียง จังหวะดนตรี เป็นการให้ความสำคัญสำเนียงทางดนตรีที่เป็นดนตรีแจ๊สเป็นสำคัญ ซึ่งรวมไปถึงสังคีตลักษณ์ไปจนถึงการพัฒนาแนวทำนอง โดยการประพันธ์เพลงแจ๊ส

ยังให้ความสำคัญและคำนึงถึงการนำไปแสดงไปจนถึงการรักษาระเบียบข้อปฏิบัติตามกรอบของดนตรีแจ๊ส ที่มีอารมณ์เพลงที่ลึกซึ้ง มีความกว้างและยืดหยุ่นเวลาแสดง มีความสลับซับซ้อนในตัวมันเอง (Pease, 2003) การนำเสนอรูปแบบและแนวคิดใหม่สามารถพบได้กับบทประพันธ์และวิธีการด้นของศิลปินหลากหลายคนกับหลายเครื่องดนตรี เช่น เปียโน แซ็กโซโฟน ทรัมเป็ท รวมไปถึงเครื่องดนตรีประเภทกีตาร์แจ๊ส เป็นต้น

Leslie (1968) “Wes” Montgomery นักกีตาร์แจ๊สอัจฉริยะ ผู้สร้างเสียงกีตาร์ที่กลมกลึงด้วยนิ้วโป้ง ทั้งยังสามารถสร้างเสียงกีตาร์สองเสียงได้พร้อมๆ กันในการบรรเลง และเป็นผู้สร้างเสียงกีตาร์อันกลมกลึงด้วยนิ้วโป้งที่นุ่มนวล และมีเสน่ห์ เวส มอนต์โกเมอรี่ ค้นพบสไตล์การเล่นด้วยนิ้วโป้ง เวส มอนต์โกเมอรี่ เริ่มเล่นกีตาร์ตอนอายุ 19 ปี โดยได้รับแรงบันดาลใจจากชาร์ลี คริสเตียน นักกีตาร์ประจำของวง เบนนี่ กู๊ดแมน โดยที่ เวส มอนต์โกเมอรี่ พยายามเล่นตามแบบ ชาร์ลี คริสเตียน ทุกอย่าง (Marshall, 2001)

เวส มอนท์โกเมอรี่ เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นหนึ่งในนักกีตาร์แจ๊สที่สำคัญที่เกิดขึ้นและมีอิทธิพลต่อคนอื่นๆ นับไม่ถ้วนรวมทั้ง แนวเพลงแจ๊ส ป๊อป รวมทั้งร็อค เช่น โจ แพส, จอร์จ เบนสัน, เคนนี เบอร์เรล,รอยซ์ แคมป์เบล, แกรนท์ กรีน, จิมมี่ เฮนดริกซ์, สตีฟ ฮาว, รัสเซลล์ มาโลน, แพท มาทิโน, แพ็ต เมทินี่ย์, ลี ริทนาว, และเอมิลี่ เรมเลอ (Marshall, 2001)

จากงานวิจัยเรื่อง **การศึกษาสังคีตลักษณ์และแนวคิดการด้นกีตาร์ในเพลงแจ๊สของ เวสมอนท์โกเมอรี่** ทำให้ทราบรายละเอียดบทประพันธ์เพลงแจ๊สของเวส มอท์โกเมอรี่ ทำให้ทราบแนวคิดในการด้น และสังคีตลักษณ์ที่อยู่ในเพลงของเวส มอนท์โกเมอรี่ รวมถึงแนวทางในการประพันธ์เพลง ซึ่งประกอบไปด้วยแนวทำนอง โดยการดำเนินทำนองด้วยโน้ตแนวทำนองเดียว(Single Note solo), ดำเนินทำนองด้วยขั้นคู่แปด(Octave Solo), ดำเนินทำนองด้วยกลุ่มคอร์ด(Block Chord Solo), การวางแนวทางเดินคอร์ดแบบ “West Coast Change”, (กฤษฎา วงศ์คำจันทร์, 2556)

ด้วยความสามรถ ความเป็นเอกลักษณ์ในการบรรเลงกีตาร์ที่ส่งผลให้นักกีตาร์ที่ได้รับอิทธิพลจาก เวส มอนท์โกเมอรี่ ทั้งในอดีตจนถึงยุคปัจจุบัน ที่ยังคงบรรเลงด้วยเทคนิคอันโดดเด่นของ เวส มอนท์โกเมอรี่ รวมทั้งการศึกษาดนตรีโดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ในตัวดนตรีด้วยการคิดแบบการคิดเชิงวิเคราะห์ ในบริบทของดนตรี การศึกษารูปแบบการบรรเลงของคนอื่น รวมทั้งเรียนรู้และวิธีการศึกษาแนวทางของคนอื่นจนนำไปสู่การฝึกฝนอย่างเพื่อให้ได้การบรรเลงที่ออกมาเป็นธรรมจากตัวตน ร่างกาย จิตวิญญาณความเป็นดนตรี และดูชำนาญ จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแนวทางที่ทำให้ผู้ที่กำลังศึกษาตัวดนตรีมีความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง การศึกษาในตัวของบทเพลงที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านสังคีตลักษณ์ รูปแบบการประพันธ์ ทำนองหลักและแนวคิดในการด้นของนักกีตาร์ให้มีความละเอียดลึกซึ้ง โดยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์นั้นทำให้ทราบถึงองค์ความรู้ด้านสังคีตลักษณ์ หลักการด้น จนนำไปสู่การประพันธ์เพลงแจ๊สได้ รวมทั้งผลจากการวิจัยยังสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริงตามหลักสูตรการเรียนในระดับอุดมศึกษา

จากที่กล่าวมา การสร้างสรรค์บทเพลงสำหรับกีตาร์แจ๊ส ซึ่งประพันธ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประพันธ์เพลงตามแนวทางในรูปแบบของ เวส มอนท์โกเมอรี่ ในรูปแบบดนตรีแจ๊สสำหรับกีตาร์ ที่มีการประพันธ์ตามแนวทางและได้รับอิทธิพลมาจาก เวส มอนท์โกเมอรี่ ชุด “ Blues For Montgomery” โดยบทประพันธ์ในงานสร้างสรรค์นี้มีทั้งหมด 4 เพลง ประพันธ์ขึ้นและเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงแจ๊สบิกแบนด์ ประกอบด้วยเพลงที่มีลีลาในรูปแบบแจ๊สบีบ็อพและฮาร์ดบ็อพ จำนวน 4 เพลง อันได้แก่ 1) Blues For Montgomery 2) Blues For Prai 3) Blues For Tong 4) Blues For Wo

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงสำหรับบรรเลงในกีตาร์แจ๊สจำนวน 4 เพลง อันได้แก่ 1) Blues For Montgomery 2) Blues For Prai 3) Blues For Tong 4) Blues For Wo

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ได้ผลงานสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นตัวอย่างประกอบการเรียนการสอน

2) เป็นแนวทางในการศึกษาทางด้านการประพันธ์เพลงแบบสร้างสรรค์

3) ได้เผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบวิชาการและกสนแสดงต่อสาธารณชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและเป็นการศึกษาในลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพทางด้านดนตรีวิทยา โดยใช้ทฤษฎีทางดนตรีตะวันตกมาใช้ในการวิเคราะห์อธิบายในด้านแนวคิดในการประพันธ์ ทฤษฎีดนตรีแจ๊สและแนวคิดการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงแจ๊สบิกแบนด์ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์เพลงขึ้นใหม่ จำนวน 4 บทเพลง โดยมีวิธีการประพันธ์และนำเสนอดังนี้ ดังนี้ 1) กำหนดโครงสร้างบทประพันธ์ รูปแบบการประพันธ์ จำนวนท่อนของเพลง สังคีตลักษณ์ และอารมณ์เพลงพิจารณาจากเนื้อหาของการประพันธ์โดยรวม 2) ประพันธ์ทำนองหลักและกำหนดรูปแบบการแปร 3) ใส่เสียงประสานโดยพิจารณาตามหลักการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงแจ๊สบิกแบนด์ 4) ปรับแต่งบทประพันธ์ให้สมบูรณ์ 5. สรุปและประเมินผลการวิจัย 6. นำเสนอรูปแบบเชิงวิชาการในวารสารทางวิชาการ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยบูรณาการความรู้ ความสร้างสรรค์ออกมาเป็นรูปแบบการประพันธ์เพลงโดยมีขอบเขตการประพันธ์ดังต่อไปนี้

1. มีบทเพลงที่ประพันธ์จำนวน 4 เพลง ซึ่งประกอบไปด้วย 1) Blues For Montgomery 2) Blues For Prai 3) Blues For Tong 4) Blues For Wo

2. บทประพันธ์เพลงได้ใช้เทคนิคการประพันธ์กีตาร์แจ๊สตามแนวทางการประพันธ์ของ เวส มอนท์โกเมอรี่

3. ประพันธ์สำหรับวงแจ๊สบิกแบนด์ขนาด 8X5 ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เล่นทั้งหมดจำนวน 17 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

3.1 กลุ่มเครื่องลมไม้ มีทั้งหมดจำนวน 5 เครื่อง ได้แก่ อัลโตแซกโซโฟนที่ 1-2 เทเนอร์แซกโซโฟนที่ 1-2 และบาริโทนแซกโซโฟน

3.2 กลุ่มเครื่องทองเหลือง มีทั้งหมดจำนวน 8 เครื่อง ได้แก่ ทรัมเป็ตที่ 1-4 ทรอมโบนที่ 1-3 และเบสทรอมโบน

3.3 กลุ่มเครื่องประกอบจังหวะ มีทั้งหมดจำนวน 4 เครื่อง ได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ดับเบิลเบส และกลองชุด

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง **การสร้างสรรค์บทเพลงสำหรับกีตาร์แจ๊สชุด "Blues For Montgomery"** เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้ คือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์บทความทางวิชาการ และฐานข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต ทางด้านประวัติศาสตร์ดนตรีแจ๊ส ทฤษฎีดนตรีแจ๊ส การวิเคราะห์ดนตรีแจ๊ส ศึกษาข้อมูลทางเสียง จากแผ่นซีดี ไฟล์เสียงออนไลน์ ข้อมูลบทเพลงจากปกซีดี

การตรวจสอบข้อมูล

ด้านการถอดโน้ตแนวการด้น ผู้วิจัยทำการถอดโน้ต โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลโน้ตเพลงจากแหล่งอื่นในอินเตอร์เน็ต และแหล่งข้อมูลจากรูปแบบเสียงในแผ่นเพลง

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

วิเคราะห์ข้อมูล โดยอ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง **การศึกษาสังคีตลักษณ์และแนวคิดการด้นกีตาร์ในเพลงแจ๊สของ เวสมอนท์โกเมอรี่** ที่ศึกษาสังคีตลักษณ์และแนวคิดการด้นกีตาร์ในเพลงแจ๊ส ของ เวสมอนท์โกเมอรี่จำนวน 8 เพลง ได้แก่

1) Mi Cosa 2) Sundown 3) Cariba 4) Fried Pies 5) Four on Six 6) Missile Blues 7) O.G.D. 8) West Coast Blues ตามหลักการวิเคราะห์ดนตรีแจ๊ส

วิธีการประพันธ์บทเพลง

นำผลที่ได้จากการสังเคราะห์ถึงสังคีตลักษณ์ การด้นและรูปแบบการประพันธ์บทเพลงของ เวส มอนท์โกเมอรี่ มาประพันธ์บทเพลงสำหรับการบรรเลงกีตาร์แจ๊ส จำนวน 4 เพลงโดยยึดหลักการประพันธ์ดังนี้

1. กำหนดกรอบวิจัย 2. กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยศึกษาเอกสารทฤษฎีและบทประพันธ์ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวทางการประพันธ์เพลงโดยศึกษาจากหนังสือตำราเอกสารและบทประพันธ์เพลงของนักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียงต่างๆ 3. กำหนดโครงสร้างบทประพันธ์ รูปแบบการประพันธ์ จำนวนท่อนของเพลง สังคีตลักษณ์และอารมณ์เพลงพิจารณาจากเนื้อหาของการประพันธ์โดยรวม 4. กำหนดรูปแบบสำหรับวงบิกแบนด์ 5. ประพันธ์ทำนองหลัก 6. ใส่เสียงประสานโดย การวางเสียงประสานสำหรับวงบิกแบนด์ 7. ปรับแต่งบทประพันธ์ให้สมบูรณ์ 8. สรุปและประเมินผลการวิจัย 9. นำเสนอรูปแบบเชิงวิชาการในวารสารทางวิชาการ

สังเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์เพื่อสรุปผลเกี่ยวกับรูปแบบการประพันธ์บทเพลง ดังนี้คือ 1. โครงสร้างบทเพลง (Form) 2. แนวคิดในการประพันธ์ทำนองหลัก 3. แนวคิดการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงบิกแบนด์

การนำเสนอผลงานวิจัย

นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ คือผลการสร้างสรรค์ 1.โครงสร้างบทเพลง (Form) 2. แนวคิดในการประพันธ์ทำนองหลัก 3. แนวคิดการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงบิกแบนด์ รูปแบบการประพันธ์ และงานสร้างสรรค์จากการประพันธ์เพลงกีตาร์แจ๊ส สำหรับกีตาร์แจ๊ส ผู้วิจัยใช้วิธีการด้วยการแบบพรรณนาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยพร้อมทั้งอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ นำเสนอในรูปแบบเอกสารวิชาการ

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องสร้างสรรค์บทเพลงสำหรับกีตาร์แจ๊สชุด “Blues For Montgomery” เพื่อประพันธ์เพลงตามแนวทางของ เวส มอนท์โกเมอรี่ เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ได้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์โครงสร้างของบทเพลง แนวทางและรูปแบบในการประพันธ์ รวมทั้งการด้นซึ่งถือว่าเป็นหลักสำคัญของการบรรเลงเพลงของ เวส มอนท์โกเมอรี่ ซึ่งอ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง **การศึกษาสังคีตลักษณ์และแนวคิดการด้นกีตาร์ในเพลงแจ๊สของ เวสมอนท์โกเมอรี่** (กฤษฎา วงศ์คำจันทร์, 2556) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงสำหรับบรรเลงในกีตาร์แจ๊สจำนวน 4 เพลง อันได้แก่ 1) Blues For Montgomery 2) Blues For Prai 3) Blues For Tong 4) Blues For Wo และได้มีการวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ หลักการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงบิกแบนด์ และรูปแบบการบรรเลงเพลง รวมไปถึงการนำองค์ความรู้จากการสรุปผลการวิเคราะห์มาสังเคราะห์เพื่อเป็นหลักการในการประพันธ์เพลงและนำเสนอในรูปแบบเชิงวิชาการ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

จากรายละเอียดในการวิเคราะห์บทเพลงผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ในบทเพลงไว้ดังนี้ ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูล จากบทประพันธ์เพลงจำนวน 4 เพลงได้แก่ 1ได้แก่ 1) Blues For Montgomery 2) Blues For Prai 3) Blues For Tong 4) Blues For Wo โดยสามารถสรุปเป็นรูปแบบของการประพันธ์เพลงและหลักการเรียบเรียงประสานสำหรับวงบิกแบนด์ ดังนี้

1. โครงสร้างบทเพลง (Form) มีโครงสร้างดังนี้คือ 1) Blues For Montgomery มีโครงสร้างแบบบลูส์ 12 ห้อง ในกุญแจเสียง A ไมเนอร์ 2) Blues For Prai มีโครงสร้างแบบบลูส์ 12 ห้อง ในกุญแจเสียง F เมเจอร์ 3) Blues For Tong มีโครงสร้างแบบบลูส์ 12 ห้อง ในกุญแจเสียง A เมเจอร์ 4) Blues For Wo มีโครงสร้างแบบบลูส์ 12 ห้อง ในกุญแจเสียง F เมเจอร์

2. แนวคิดในการประพันธ์ทำนองหลัก มีรายละเอียดดังนี้

ด้านสังคีตลักษณ์ เป็นสังคีตลักษณ์แบบ ทำนองหลัก และการแปร โดยใช้วิธีการประพันธ์ของมอนท์โกเมอรี่ ที่อ้างอิงผลการศึกษาของงานวิจัยเรื่อง **การศึกษา**

สังคีตลักษณ์และแนวคิดการด้นกีตาร์ในเพลงแจ๊สของ เวสมอนท์โกเมอรี่ (กฤษฎา วงศ์คำจันทร์, 2556) มี 4 รูปแบบ คือ การดำเนินทำนองด้วยโน้ตแนวทำนองเดียว (Single Note solo), ดำเนินทำนองด้วยขั้นคู่แปด (Octave Solo), ดำเนินทำนองด้วยกลุ่มคอร์ด (Block Chord Solo), การวางแนวทางเดินคอร์ดแบบ “West Coast Change” มีการกำหนดรูปแบบของท่วงทำนองแบบ การใช้ประโยคแบบถาม-ตอบ (Question-Answer) นำวลีหรือประโยคหลักไปพัฒนาทำนองหลักโดยใช้เทคนิคการซ้ำ (Repetition) การใช้การปรับโน้ต (Transformation) การใช้ห้วงลำดับทำนอง หรือซีเควนซ์ (Sequence) 2) ด้านการด้น เป็นการด้นด้วยวิธีการที่หลากหลายได้แก่ การใช้โมดสเกล ทรัยแอด โน้ตในคอร์ดทบขยาย การซ้อนทับของโมด สเกลและทรัยแอด การใช้คอร์ดแทน การใช้โมดซ้อนทับ การใช้ทรัยแอดซ้อนทับ และปรากฏรูปแบบการบรรเลงสำคัญที่อยู่ทั้งในส่วนของแนวทำนองหลักและในส่วนของการด้น ได้แก่ ส่วนที่ 1 การด้นโดยการบรรเลงแนวทำนองเดียว (Single Note) ส่วนที่ 2 การด้นโดยการใช้ขั้นคู่แปด (Octave) บรรเลงขนานกับแนวทำนองเดียว ส่วนที่ 3 การด้นโดยการใช้เสียงประสานในรูปแบบของคอร์ด (Block Chord) มาใช้ในการสร้างแนวทำนอง ซึ่งวิธีการนี้เป็นส่วนที่ เวส มอนท์โกเมอรี่ ได้รับอิทธิพลมาจากการบรรเลงในกลุ่มของเครื่องเป่าที่ใช้การบรรเลงพร้อมกันเป็นแนวทำนอง วิธีการและเทคนิคการบรรเลงสำคัญของ เวส มอนท์โกเมอรี่คือการใช้นิ้วหัวแม่มือ (Thumb Technique) บรรเลงแทนการใช้ปิ๊คดีดที่สายกีตาร์ทุกเพลงที่บรรเลงโดย เวส มอนท์โกเมอรี่ ล้วนแต่ใช้เทคนิคนี้ในการบรรเลงแทบทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมใหม่ในการบรรเลงกีตาร์แจ๊สที่เป็นที่รู้จักในนักดนตรีแจ๊สในยุคต่อมา

3. แนวคิดการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงบิกแบนด์

ใช้พื้นฐานในการเรียบเรียงเสียงประสานดนตรีแจ๊ส (Jazz Arranging Basics) เสียงประสานในดนตรีแจ๊ส (Jazz Harmony) ทำนองและจังหวะในดนตรีแจ๊ส (Jazz Melody and Rhythm) การวางกรอบวงดนตรีแจ๊ส (Jazz Band) อธิบายได้ดังต่อไปนี้

3.1 เพลง Blues For Montgomery

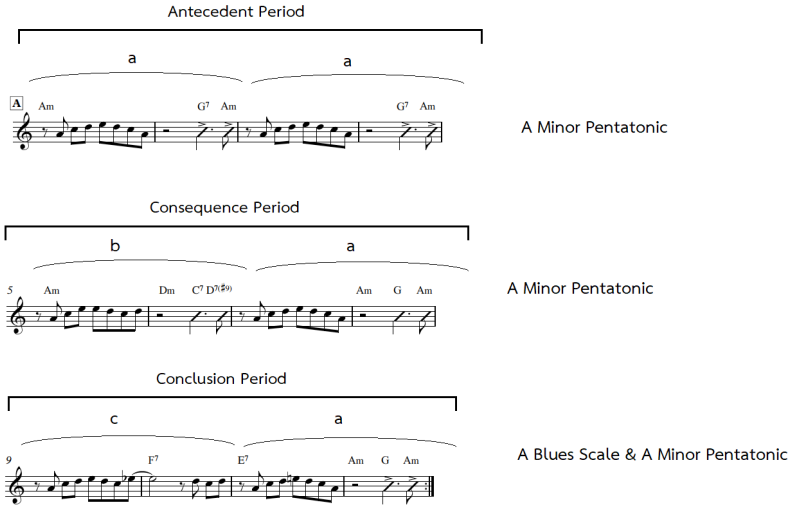

ตัวอย่างที่ 1 แสดงประโยคเพลงและบันไดเสียงในท่อน A

ท่อนนำในห้องที่ 1 – 9 กีตาร์ทำนองทบคู่แปด, แนวเดียว, และแบบคอร์ดโซโล และใช้คอร์ดตามกระสวนจังหวะ เครื่องลมไม้และลมทองเหลืองแบบกระสวนจังหวะสลับกับกีตาร์ ประสานเสียงแบบชิดแนว (Close Position) กลุ่มเครื่องทำจังหวะ (Rhythm Section) ใช้คอร์ดเป็นกระสวนจังหวะ นอกจากนี้กลองชุดโซโลแบบฟิลอิน (Fill in)ไปพร้อมกับกีตาร์

ท่อน A 10 – 21 กีตาร์บรรเลงทำนองหลักแบบทบคู่แปด ลมไม้บรรเลงเคานท์เตอร์เมโลดีสลับกีตาร์แบบยูนิสันและทบคู่แปด ลมทองเหลืองบรรเลงกระสวนจังหวะแบบประสานเสียง

ท่อน B 22 - 33 กีตาร์บรรเลงทำนองหลัก เครื่องลมทองเหลืองบรรเลงประสานเป็นกระสวนจังหวะ สีสันความสั้น – ยาว ห้องเพลงที่ 30 – 33 โน้ตลาก

ยาวเป็นพื้นหลัง ท่อน Interlude ที่ 1 ในห้องที่ 34 – 42 ใช้หลักการเหมือนท่อนนำ

ท่อน Solo Guitar(ใช้โครงสร้างA A B A) ปรากฏในห้องเพลงที่ 43 – 54 ท่อน A A กีตาร์บรรเลงโซโลแบบ อิมโพรไวเซชั่น ใช้เครื่องลมไม้เคานท์เตอร์เมโลดีรอบที่ 2 แบบยูนิสันและทบคู่แปดต่ำลง เครื่องลมทองเหลืองบรรเลงลากคอร์ดและลดรายละเอียด

ท่อน B ในห้องเพลงที่ 45 – 62 เครื่องลมไม้บรรเลงแบคกราวนด์แบบยูนิสันและทบคู่แปดต่ำทุกเครื่องเครื่องทำจังหวะบรรเลงคอร์ดและส่วนโน้ตเหมือนเดิม เครื่องลมทองเหลืองรับช่วงต่อจากเครื่องลมไม้ลากคลอเสียงประสานโดยลดจำนวนเครื่องดนตรี

63 - 78 ในท่อน A ทุกกลุ่มบรรเลงเหมือนเดิมยกเว้นเครื่องลมไม้ที่ตัดรายละเอียดตอนท้าย

ท่อน Interlude 2 ในห้องเพลงที่ 79 – 87 ใช้ท่อนนำมาดัดแปลงกระสวนจังหวะให้มีความ Syncopation เล็กน้อยและดัดแปลงคอร์ด (Reharmonization) มีการโซโลกลองชุดสลับเครื่องเป่า

ท่อน Soli หรือ Shout ในห้องเพลงที่ 88 – 96 นำวัตถุดิบจากท่อน B มาแต่งทำนองใหม่แล้วประสานเสียงแบบคอนเสิร์ต (Concert Writing) และทำการวางแนวเสียง (Voicing) ด้วยคอร์ด Dominant Suspened Fourth ทั้งหมด และทำการดัดแปลงเสียงประสานด้วยคอร์ดรูปแบบโครงสร้างต่อเนื่อง (Constant Structure Pattern) โดยใช้ โน้ต Root ที่อิงมาจากโน้ตเบส ใช้การแบ่งเป็นประโยคถาม – ตอบ มีกลองชุดโซโลคั่น

ท่อนย้อน A ในห้องเพลงที่ 97 – 108 ใช้หลักการเดียวกันเหมือนท่อน A แรก

ท่อนจบ ในห้องเพลงที่ 109 – 113 นำประโยคท้ายของท่อน A มาบรรเลงซ้ำแล้วต่อเติมทำนองแบบโครมาติคขาลงและจบด้วยกระสวนจังหวะที่กระชับหนักแน่น และจบด้วยคอร์ด V7 – I
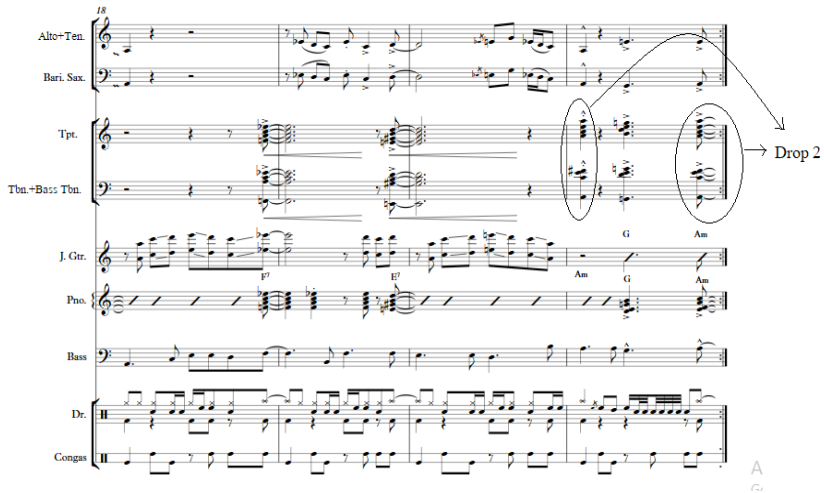
ตัวอย่างที่ 2 แสดงสกอร์เพลง Blues For Montgomery ท่อน A

3.2 เพลงBlues For Prai

ท่อนนำ ในห้องเพลง 1 – 8 กลุ่มเครื่องลมไม้บรรเลงทำนองหลักโดยดัดแปลงจาก ท่อน A กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองและเครื่องทำจังหวะบรรเลงเสียงประสานแบบกระสวนจังหวะและจบด้วยเคเดนซ์ปิดแบบไม่สมบูรณ์ (Half Cadence (I – V7))

ท่อน A ในห้องเพลง 9 – 17 กีตาร์บรรเลงทำนองหลักแบบทบคู่แปด กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองบรรเลงประสานเสียงแบบคอมพ์ปิง (Comping) กลุ่มเครื่องลมไม้รับช่วงต่อด้วยเคาน์เตอร์เมโลดีแบบประสานเสียงกลุ่มเครื่องทำจังหวะบรรเลงแบบสวิงฟิลเป็นพื้นหลังแบบ In Two จบด้วย เคเดนซ์ปิดแบบไม่สมบูรณ์

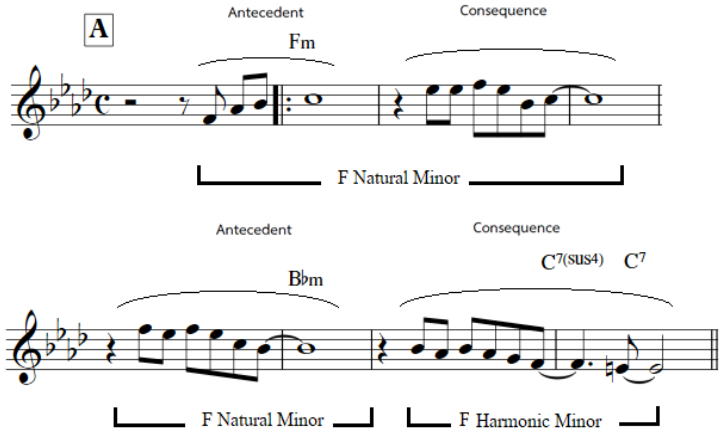

ตัวอย่างที่ 3 แสดงประโยคเพลงและบันไดเสียงในท่อน A

ท่อน B ในห้องเพลง 18 – 32 เพิ่มความซับซ้อนของการดำเนินคอร์ดแบบ II – V7 – I โดยการใช้กีตาร์บรรเลงทำนองหลักแบบทบคู่แปดเช่นเดิม ใช้สลับกลุ่มเครื่องเป่าบรรเลงเคาน์เตอร์เมโลดีแบบประสาน ในการจบท่อนเพลงด้วยกระสวนจังหวะสามพยางค์และจบด้วย เคเดนซ์ปิดแบบไม่สมบูรณ์ ในกลุ่มเครื่องทำจังหวะบรรเลงแบบ In Four

ท่อน Solo Guitar (ใช้โครงสร้าง A A B)

ท่อนโซโล A กีตาร์บรรเลงอิมโพรไวเซชั่น ส่วนในห้องเพลงที่ 33 – 41 ใช้การลดรายละเอียดของกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองลง คงไว้ช่วงที่ต้องเน้นกระสวนจังหวะช่วงจบท่อนเพลง

ท่อน B ในห้องเพลง 42 – 56 เหมือนท่อน B ก่อนหน้านี้

ท่อนเชื่อมในห้องเพลง 57 – 64 นำท่อนนำมาพัฒนาและดัดแปลง กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้บรรเลงยูนิสันและทบคู่แปดสลับประสานเสียง กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองบรรเลงประสานเป็นกระสวนจังหวะและบรรเลงประสานเสียงทำนองสลับกับกลุ่มเครื่องลมไม้ กลุ่มเครื่องทำจังหวะบรรเลงคล้ายท่อนนำ

ท่อน โซลิ ในห้องเพลง 65 – 71 นำทำนองหลักของกีตาร์มาดัดแปลงใช้สำหรับเครื่องเป่าประสานเสียงแบบคอนเสิร์ต ใช้การดัดแปลงแนวทำนองเครื่องเป่าให้มีกระสวนจังหวะที่โดดเด่นแตกต่างจากต้นฉบับ กลุ่มเครื่องเป่าสลับการโซโลกับกลองชุดและเบส

ท่อนจบหรือท่อนโคดา ในห้องเพลง 72 – 76 กีตาร์บรรเลงทำนองหลักจากท่อน A มาใช้และยูนิสันเครื่องลมทองเหลือง กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้บรรเลงยูนิสันและทบขั้นคู่แปดสลับกับเครื่องลมทองเหลืองที่ยูนิสันและทบคู่แปด ทุกกลุ่มจบด้วยการประสานเสียงกระสวนจังหวะเหมือนกัน จบด้วย เคเดนซ์ปิดแบบสมบูรณ์

3.3 เพลง Blues For Tong

ท่อนนำ ในห้องเพลงที่1 – 8 กลุ่มเครื่องลมไม้บรรเลงทำนองหลัก เครื่องลมทองและเครื่องทำจังหวะบรรเลงประสานเสียงเป็นกระสวนจังหวะ

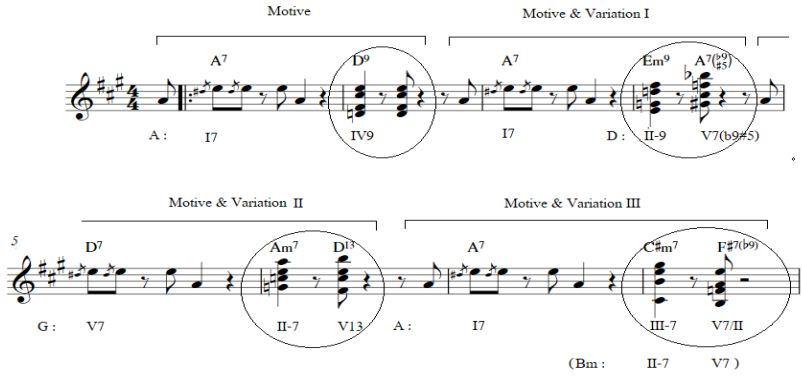

ตัวอย่างที่ 4 แสดงการจัดการทำนองที่เป็นการซ้ำโมทีฟและดัดแปลงเสียงประสานคอร์ด

ท่อน A ในห้องเพลงที่ 9 – 20 กลุ่มเครื่องเป่าสลับกันบรรเลงแนวเคานท์เตอร์เมโลดี และช่วงท้ายประสานเสียงแบบคอนเสิร์ต เป็นกระสวนจังหวะ ใช้กีตาร์บรรเลงทำนองหลัก กลุ่มเครื่องทำจังหวะบรรเลงจังหวะสวิงฟิลล์ เบสเดินแบบอินโฟร์

ท่อนโซโล (Solo Section) ในห้องเพลงที่ 21 – 33 กลุ่มเครื่องเป่าสลับกันบรรเลงแนวเคานท์เตอร์เมโลดี และช่วงท้ายประสานเสียงแบบคอนเสิร์ต (เป็นกระสวนจังหวะ กีตาร์บรรเลงแบบโซโลอิมโพรไวเซชั่น กลุ่มเครื่องทำจังหวะบรรเลงจังหวะสวิงฟิลล์ เบสเดินแบบอินโฟร์

ท่อนจบ (Ending) ในห้องเพลงที่ 34 – 38 นำส่วนหนึ่งของท่อนนำมาดัดแปลงจบด้วย E7(sus4) – A6/9 ซึ่งเป็นเคเดนซ์ปิดแบบสมบูรณ์

3.4 เพลงBlues For Wo

ท่อนนำ ในห้องเพลง 1 – 5 ใช้การดำเนินคอร์ดจากท่อน A อัลโตแซกโซโฟนและเทเนอร์แซกโซโฟนบรรเลงทำนองท่อน A กลุ่มเครื่องลมทองเหลืองและบาริโทนแซกโซโฟนบรรเลงเสียงประสานเป็นกระสวนจังหวะ กลุ่มเครื่องทำจังหวะบรรเลงเป็นกระสวนจังหวะ ใช้การประสานเสียงแบบเมโลดิกฟิลล์อินเข้าท่อน A ใช้เคเดนซ์ปิดแบบไม่สมบูรณ์
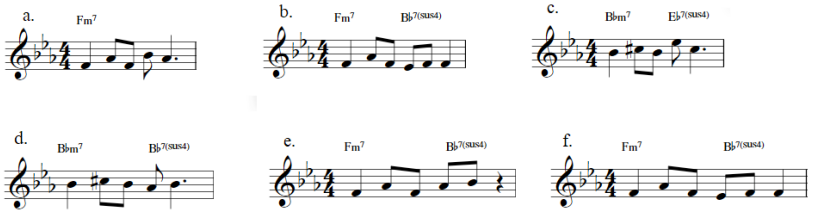
ตัวอย่างที่ 5 แสดงการจัดการทำนองที่พัฒนาจากโมทีฟหลักในเพลง Blues For Wo ท่อน A

ท่อน A ในห้องเพลง 6 – 12 กีตาร์เป็นทำนองหลัก เครื่องเป่าทุกกลุ่มบรรเลงเสียงประสานแบบคอมพ์ปิง เครื่องทำจังหวะบรรเลงแบบจังหวะสวิงฟิลล์และคอร์ดสนับสนุนแนวทำนอง ใช้การดำเนินคอร์ด II – V7 ในกุญแจเสียง Ab เมเจอร์

ท่อน B ในห้องเพลง 13 – 17 ใช้กีตาร์เป็นทำนองหลัก เครื่องเป่าทุกกลุ่มบรรเลงเสียงประสานแบบคอมพ์ปิง เครื่องทำจังหวะบรรเลงแบบจังหวะสวิงฟิลล์และคอร์ดสนับสนุนแนวทำนอง

ท่อนโซโล (Solo Section) ในห้องเพลง 18 – 29 ย้ายกุญแจเสียงไปยังคีย์ดอมินันท์จาก Eb เมเจอร์ไปสู่ Bb เมเจอร์ กีตาร์ทำการอิมโพรเวเซชั่น 2 รอบ (Chorus) ใช้โครงสร้างแบบบลูส์ 12 ห้องเพลง รอบที่ 2 กลุ่มเครื่องลมไม้บรรเลงทำนองพื้นหลัง (Melodic Background) ที่สร้างขึ้นใหม่ เครื่องลมทองเหลืองบรรเลงแบบคอมพ์ปิง

ท่อนจบ (Ending) ในห้องเพลง 30 – 35 นำท่อนนำมาเป็นท่อนจบเพิ่มเติมโดยการใช้เคเดนซ์แบบเฟอร์เฟคท์ ด้วยคอร์ด V7 – I

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์บทเพลงทั้ง 4 บทเพลงที่ได้ผ่านกระบวนการดำเนินการวิจัยในบทประพันธ์ขึ้นมาใหม่ทั้งเพลง 4 เพลง โดยการใช้แนวคิดการประพันธ์ของเวส มอนทโกเมอรี่ คือ คือ การดำเนินทำนองด้วยโน้ตแนวทำนองเดียว (Single Note solo), ดำเนินทำนองด้วยขั้นคู่แปด (Octave Solo), ดำเนินทำนองด้วยกลุ่มคอร์ด (Block Chord Solo), การวางแนวทางเดินคอร์ดแบบ “West Coast Change” ซึ่งผลของการวิเคราะห์สรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ในบทเพลงดังกล่าวพบว่าทั้ง 4 บทเพลงใช้ สังคีตลักษณ์แบบ ทำนองหลักและการแปร (Theme and variation) ซึ่งสอดคล้องกับเด่น อยู่ประเสริฐ (2556) กล่าวว่า สังคีตลักษณ์ดนตรีแจ๊สถือเป็นชนิดหนึ่งของทำนองหลักและการแปร ในส่วนของทำนองหลัก พบว่าได้มีการสร้างและพัฒนาทำนองหลักโดยใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลายได้แก่ การสร้างและพัฒนาทำนองหลัก ด้วยการซ้ำ (Repetition) การใช้วิธีการพัฒนาทำนองด้วยการปรับระดับเสียง (Transposition) การสอดแทรกแนวความคิดใหม่ (New Idea) เพิ่มเติมสลับกับทำนองหลักการขยายทำนองด้วยการซีเควนซ์ (Sequence) การสร้างประโยคเพลงในลักษณะ ถาม – ตอบ (Call and Response) การพัฒนาโมทีฟด้วยการตัดโน้ตในโมทีฟหลักบางตัวออก (Motif Omission) การดัดแปลงกระสวนจังหวะของโมทีฟ (Motif Transformation) การขยายแนวคิดโดยการสร้างทำนองใหม่เพื่อสร้างความแตกต่าง (Contrast) เป็นต้น การประสานโดยส่วนใหญ่

เป็นระบบประสานเสียงแบบ โทนาลิตี ในการดำเนินคอร์ดพบการดำเนินคอร์ดแบบ “เวส โคสท์ เชนจ์” (Wes Coast Changes) ซึ่งคิดค้นและเป็นเอกลักษณ์ในการดำเนินคอร์ดของ เวส มอนท์โกเมอรี่ (Marshall, 2001)

ส่วนของการแปรทำนอง พบการแปรทำนองโดยการบรรเลงด้วยวิธีด้นเรียกการแปรแต่ละครั้งว่า “คอรัส” (Chorus) (1 คอรัส หมายถึงการแปร 1 ชุด) เด่น อยู่ประเสริฐ (2556) พบว่า ในแต่ละเพลงมีรูปแบบของการบรรเลงในแต่ละคอรัส คือส่วนแรกเป็นการบรรเลงด้วยการด้นแบบโน้ต แนวเดียว ส่วนที่สองคือการเล่นแบบขั้นคู่ ส่วนที่สามคือการเล่นแบบคอร์ดโซโล่หรือ บล็อกคอร์ด ในการวิเคราะห์การด้นกีตาร์ พบว่ามีแนวคิดวิธีการด้นหลักจากการ ใช้การพัฒนาโมทีฟ ในลักษณะต่างๆ โดยยึดโครงสร้างของเสียงประสานควบคู่ไปกับการสร้างแนวทำนองเสียง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีดนตรีแจ๊สของ Coker (1991) คือ การใช้ โหมด สเกล, อาเปจิโอ, การเคลื่อนของแนวทำนองที่แบบโครมาติค, เอนโคลเซอ, สร้างแนวทำนองซ้อนทับลงไปบนคอร์ด, การเกลา 7-3, การใช้โน้ตนอกกุญแจ

หลักการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงแจ๊สบิกแบนด์ ได้เป็นไปตามการเรียบเรียงเสียงประสาน ซึ่งสอดคล้องกับ เด่น อยู่ประเสริฐ (2556) ดังนี้คือ ใช้พื้นฐานในการเรียบเรียงเสียงประสานดนตรีแจ๊ส (Jazz Arranging Basics) เสียงประสานในดนตรีแจ๊ส (Jazz Harmony) ทำนองและจังหวะในดนตรีแจ๊ส (Jazz Melody and Rhythm) การวางกรอบวงดนตรีแจ๊ส(Jazz Band) ได้แก่ 1) กลุ่มเครื่องลมไม้ มีทั้งหมดจำนวน 5 เครื่อง ได้แก่ อัลโตแซกโซโฟนที่ 1-2 เทเนอร์แซกโซโฟนที่ 1-2 และบาริโทนแซกโซโฟน 2) กลุ่มเครื่องทองเหลือง มีทั้งหมดจำนวน 8 เครื่อง ได้แก่ ทรัมเป็ตที่ 1-4 ทรอมโบนที่ 1-3 และเบสทรอมโบน 3) กลุ่มเครื่องประกอบจังหวะ มีทั้งหมดจำนวน 4 เครื่อง ได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ดับเบิลเบส และกลองชุด เพื่อใช้ร่วมกับการวางเทคนิคการวางแนวเสียง (Voicing Techniuqes)

จากบทสรุปการวิเคราะห์การสร้างสรรค์บทเพลงสำหรับกีตาร์แจ๊ส ทำให้สามารถกำหนดรูปแบบการประพันธ์เพลง ดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างบทประพันธ์และสังคีตลักษณ์ในบทประพันธ์

2. กำหนดวลีหรือประโยคเพื่อนำไปสร้างเป็นทำนองหลัก

3. พัฒนาทำนองหลักโดยวิธี ด้วยการซ้ำ (Repetition)การใช้วิธีการพัฒนาทำนองด้วยการปรับระดับเสียง (Transposition) การสอดแทรกแนวความคิดใหม่ (New Idea) เพิ่มเติมสลับกับทำนองหลักการขยายทำนองด้วยการซีเควนซ์ (Sequence)การสร้างประโยคเพลงในลักษณะ ถาม – ตอบ (Call and Response) การพัฒนาโมทีฟด้วยการตัดโน้ตในโมทีฟหลักบางตัวออก (Motif Omission) การดัดแปลงกระสวนจังหวะของโมทีฟ (Motif Transformation)การขยายแนวคิดโดยการสร้างทำนองใหม่เพื่อสร้างความแตกต่าง (Contrast)

4. กำหนดรูปแบบการแปร โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือส่วนที่ 1 ใช้วิธีการบรรเลงแบบแนวทำนองเดียว ส่วนที่ 2 ใช้วิธีการบรรเลงแบบคู่แปด และส่วนที่ 3 ใช้วิธีการบรรเลงแบบบล็อกคอร์ด

5. กำหนดให้ใช้การดำเนินคอร์ดแบบ “เวส โคสท์ เชนจ์” (Wes Coast Changes) ซึ่งคิดค้นและเป็นเอกลักษณ์ในการดำเนินคอร์ดของ เวส มอนท์โกเมอรี่ ตามความเหมาะสมในโครงสร้างของบทประพันธ์

6. เรียบเรียงเสียงประสานตามทฤษฎีและหลักการประพันธ์เพลงแจ๊สและวงบิกแบนด์

จากหลักการประพันธ์เพลงที่ได้จากการวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ หลักการด้นรูปแบบการบรรเลงกีตาร์แจ๊สและการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงบิกแบนด์ ได้นำไปสู่งานสร้างสรรค์ บทประพันธ์เพลง จำนวน 4 บทเพลง ได้แก่ 1) Blues For Montgomery 2) Blues For Prai 3) Blues For Tong 4) Blues For Wo ซึ่งทั้ง 4 บทประพันธ์เพลงเป็นการประพันธ์ขึ้น มีการวางโครงสร้างบทประพันธ์ มีสังคีตลักษณ์ มีการพัฒนาแนวทำนองหลัก มีวิธีการด้นสด การเรียบเรียงเสียงประสาน โดยเฉพาะทางเดินคอร์ดแบบ “West Coast Changes” ซึ่งคิดค้นและเป็นเอกลักษณ์ของ เวส มอนท์โกเมอรี่ โดยเฉพาะ และยังรวมถึงได้มีการกำหนดวิธีการบรรเลงเป็น 3 ส่วน คือส่วนที่ 1 ใช้วิธีการบรรเลง แบบแนวทำนองเดียว ส่วนที่ 2 ใช้วิธีการบรรเลงแบบคู่แปด และส่วนที่ 3 ใช้วิธีการบรรเลงแบบบล็อก ตามแบบฉบับของ

เวส มอนท์โกเมอรี่ โดยใช้สำหรับบรรเลงกีตาร์ และการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงแจ๊สบิกแบนด์ เพื่อใช้ในการบรรเลงร่วมกันโดยสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

ทำการวิจัยโดยการเปรียบเทียบในการประพันธ์เพลงเพื่อเปรียบเทียบเทคนิคการประพันธ์และการเรียบเรียงเสียงประสานในรูปแบบที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา วงศ์คำจันทร์. (2556). **การศึกษาสังคีตลักษณ์และแนวคิดการด้นกีตาร์ในเพลงแจ๊สของ เวสมอนท์โกเมอรี่** ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เด่น อยู่ประเสริฐ. (2556). **ดนตรีแจ๊สและการวิเคราะห์.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.

Coker, J. (1970). **Pattern for jazz.** Maimi : Warner Bros Publishing.

Coker, J. (1991). **Elements of the jazz language for the developing improviser.** New York : Alfred Publishing.

Coltrane, J. (1967). **Welcome Kulu Se Mama.** New York : Impulse Records.

Durham, E. (1987). **Motivation for learning English.** Jordan : Durham University.

Ellington, D. (1974). **American songbook series.** Washington, DC : Smithsonian Collection of Recordings.

Evans, B. (1980). **Wikipedia: Bill Evans.** Retrieved June 16, 2016, from https://en.wikipedia.org/ wiki/Bill_Evans

Goodman, B. (1986). **Wikipedia: Benny Goodman.** Retrieved June 16, 2016, from https://en.wikipedia.org/wiki/Benny_Goodman

Gridley, M.C. (2005). **Jazz styles: History & analysis.** Retrieved July 29, 2010, from http://www.npr. org/templates/story/story.php?storyId=14687657

Johnson, L. (1970). Quantitative assessment of the effects of light treatment in infant Gunn rats. **Birth Defects, 6**, 114-118.

Kirchner, B. (2000). **The Oxford companion to jazz.** New York : Oxford University Press.

Lang, E. (1933). **Detailed month view.** [n.p.].

Leslie, J. (1968). Justifying political disobedience. **Ethics, 79**(1), 24-55.

Marshall, W. (2001). **Guitar signature licks: best of wes montgomery.** Milwaukee, WI : Hal Leonard Publishing.

Monk, T. (1982). **Wikipedia: Thelonious Monk.** Retrieved June 14, 2016, from https://en.wikipedia.org/wiki/Thelonious_Monk

Pease, T. (2003). **Once bitten, twice bitten: Repeat victimisation and its implications for crime prevention.** London : Home Office.

Reinhardt, D. (1953). **Wikipedia: Django Reinhardt.** Retrieved May 15, 2016, from https://en.wikipedia.org/wiki/Django_Reinhardt

Shipton, A. (2007). **A new history of jazz.** New York : The Continuum International Publishing.

Tatum, A. (1956). **Wikipedia: Art Tatum.** Retrieved May 15, 2016, from https://en.wikipedia.org/ wiki/Art_Tatum

Young, L. (1959). **Wikipedia: Terri Young.** Retrieved May 15, 2016, from https://en.wikipedia.org/ wiki/Terri_Young